

Sygn. akt IV Cz 310/14

POSTANOWIENIE

Dnia 13 czerwca 2014 roku

Sąd Okręgowy w Radomiu IV Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: SSO Irena Koś /spr./

Sędziowie: SO Maria Maziarek-Kaźmierska

SO Joanna Kaczmarek-Kęsik

po rozpoznaniu w dniu 13 czerwca 2014 roku w Radomiu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa T. G.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w R. Oddział
w S.

o zapłatę

na skutek zażalenia powoda

na zarządzenie Przewodniczącego I Wydziału Cywilnego Sądu Rejonowego
w P. z dnia 14 kwietnia 2014 roku, sygn. akt I C 253/12

postanawia:

**zmienić zaskarżone zarządzenie o tyle, że wezwać do uiszczenia kwoty
3230 (trzy tysiące dwieście trzydzieści) złotych zamiast kwoty 3250 złotych i oddalić zażalenie w
pozostałej części.**

UZASADNIENIE

Zarządzeniem z dnia 14 kwietnia 2014 r. przewodniczący wydziału wezwał powoda T. G. do uiszczenia w terminie 7 dni opłaty od apelacji w kwocie 3250 zł. pod rygorem jej odrzucenia. Wezwanie to skierowane i doręczone zostało pełnomocnikowi powoda- adwokatowi, po uprzednim odrzuceniu wniosku powoda o zwolnienie od opłaty od apelacji na podstawie art.107 §2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych /t. j. Dz. U. 2010 r., nr 90, poz. 594 z póź. zm/.

W uzasadnieniu zarządzenia powołano, że wysokość opłaty określona została jako 5 % od wskazanej w apelacji powoda wartości przedmiotu zaskarżenia na kwotę 74.600 zł. w oparciu o art.3 ust.2 pkt 2 w związku z art.13 ust. 1 powołanej ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Zażalenie na powyższe zarządzenie przewodniczącego wniósł powód T. G. określając je jako zażalenie na zarządzenie w przedmiocie wymiaru opłaty od apelacji -art.394§1 pkt 9 k.p.c.- zarzucając, że powód zwolniony został od opłaty od pozwu ponad kwotę 500 zł., brak było przesłanek do skorzystania z art.107 ustawy o kosztach sądowych i jego wniosek o zwolnienie od opłaty od apelacji powinien być rozpoznany merytorycznie, opłata od apelacji nie może być kilkakrotnie wyższa od opłaty od pozwu przy uwzględnieniu takiej samej jego sytuacji materialnej, a nawet gorszej.

Wniósł o zmianę opłaty z 3250 zł. na 500 zł.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie jest jedynie częściowo zasadne.

Powód reprezentowany przez pełnomocnika- adwokata wskazał, iż zaskarżył zarządzenie w przedmiocie wymiaru opłaty od apelacji, od którego zażalenie przewiduje art.394§1 pkt 9 k.p.c. Stwierdzić należy zatem, że na gruncie art.394§1 pkt 9 k.p.c. „wymiar„ odnosi się do opłaty sądowej. Decyzją procesową, której przedmiotem jest wymiar / wielkość/ opłaty sądowej jest zarządzenie, którym przewodniczący wzywa stronę do opłacenia pisma, wskazując wymiar /wysokość/ należnej opłaty sądowej- art.130§1k.p.c. Takie stanowisko wyrażone zostało w orzecznictwie w uzasadnieniu uchwały Sądu Najwyższego z 6 lipca 2007 r., III CZP 71/07, OSNC 2008, nr 3, poz.36 oraz doktrynie w Kodeksie postępowania cywilnego Tom II komentarz pod red. prof. K. P., 5 wydanie, Wydawnictwo C.H. B. str.90/i Sąd Okręgowy je podziela. Strona wnosząc zażalenie na wymiar opłaty skarży tym samym zarządzenie przewodniczącego wzywające ją do uiszczenia należnej opłaty sądowej. Doręczenie stronie wezwania do uiszczenia opłaty sądowej jest równoznaczne z doręczeniem odpisu zarządzenia przewodniczącego określającego wymiar tej opłaty. Samo bowiem zarządzenie określające wymiar opłaty nie podlega doręczeniu stronie. Pogląd taki wyrażony został już po rządem nieobowiązującej już ustawy z dnia 13 czerwca 1967 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych /t.j. Dz. U. z 2002 r., nr 9, poz. 88/, która w art.22 ust.1przewidywała, że zażalenie przysługuje między innymi na „zarządzenie przewodniczącego w przedmiocie obowiązku uiszczenia kosztów sądowych„ /postanowienie Sądu Najwyższego z 5 grudnia 2001 2., III CZ 110/02, LEX nr 77061/.

Obowiązek uiszczenia opłaty sądowej nie jest konsekwencją zarządzenia przewodniczącego o wezwaniu do jej uiszczenia, ale wiąże się z samym faktem wniesienia przez stronę pisma podlegającego opłacie. Zasady i tryb pobierania kosztów w sprawach cywilnych, wysokość opłat sądowych w tych sprawach, jak i zasady zwalniania od kosztów sądowych reguluje obecnie ustawa z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych /t. j. Dz. U. 2010 r., nr 90, poz. 594 z póź. zm/, która w art.3 ust.2 pkt 2 wymienia apelację jako pismo podlegające opłacie, zaś w art.10 stanowi, iż opłatę należy uiścić przy wniesieniu do sądu pisma podlegającego opłacie. Powołana ustawa nie zawiera określenia „wymiar opłaty„. Samo słowo „wymierzyć„, oznacza – jak już wyżej powołano-„wyznaczyć wielkość, ustalić wielkość, rozmiary czegoś„, a „wymierzyć opłatę„,- „wyznaczyć wysokość sumy do zapłacenia„, /por. mały Słownik języka polskiego po redakcją Stanisława Skorupki, Haliny Auderskiej, Zofii Lempickiej, Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa 1969 str.934/. W niniejszej sprawie powód żądał zasądzenia od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w R.- Oddział w S. kwoty 65.000 zł. z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu oraz zobowiązania pozwanego do zawarcia umowy służebności przesyłu energii elektrycznej za wynagrodzeniem 880 zł. miesięcznie. Wartość przedmiotu sporu powód oznaczył w pozwie na 74.600 zł. Należało zatem przyjąć, stosownie do art.19§1 i 2 k.p.c., że stanowiła ją kwota pieniężna 65.000 zł. i kwota 9.600 zł. od drugiego z dochodzonych roszczeń. Wartość przedmiotu sporu oznaczona przez powoda co do drugiego z roszczeń nie była sprawdzana w trybie art.25 k.p.c. z urzędu ani na zarzut pozwanego. Opłata od pozwu została zatem prawidłowo ustalona przez przewodniczącego na kwotę 3.730 zł. /74.600 zł. x 5 %/ w oparciu o art.13 ust. 1 w związku z art.3 ust.2 pkt 1 powołanej wyżej ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych. Wartość przedmiotu sporu dotyczy tylko postępowania przed sądem pierwszej instancji, gdyż na etapie postępowania apelacyjnego należy w apelacji podać wartość przedmiotu zaskarżenia, o czym stanowi art.368§2 zdanie pierwsze k.p.c. Wartość przedmiotu zaskarżenia jest jednak zależna od wartości przedmiotu sporu. Może być bowiem oznaczona na kwotę wyższą od wartości przedmiotu sporu wskazanej w pozwie jedynie wtedy, gdy powód rozszerzył powództwo lub sąd orzekł ponad żądanie, o czym z kolei stanowi art.368§2 zdanie drugie. Z powyższej regulacji wynika, że wartość przedmiotu zaskarżenia może być także niższa od podanej wartości przedmiotu sporu, co będzie miało miejsce wówczas, gdy apelacją zaskarżono jedynie część rozstrzygnięcia sądu o żądaniu pozwu stanowiącego podstawę wskazania wartości przedmiotu sporu. W przypadku, gdy przedmiotem zaskarżenia apelacją jest rozstrzygnięcie w sprawie o prawa majątkowe, dotyczące całości żądania zawartego w pozwie co do zasady wartość przedmiotu zaskarżenia podana w apelacji powinna odpowiadać wartości przedmiotu sporu podanej w pozwie. Taka sytuacja ma miejsce w sprawie niniejszej, gdyż powództwo zostało oddalone w całości i apelacją zaskarżony został cały wyrok. Powód sam wskazał w apelacji wartość przedmiotu zaskarżenia na

kwotę 74.600 zł. Opłata od apelacji wynosi zatem 3.730 z., tak jak opłata od pozwu. Kwestionowanie przez skarżącego wysokości wymierzonej mu opłaty było zatem bezzasadne.

Kwestionując jednakże wymiar opłaty należnej od apelacji skarżący w zażaleniu zakwestionował w zasadzie postanowienie Sądu odrzucające jego wniosek o zwolnienie od opłaty od apelacji, wydane mocy art.107 ust.2 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych /postanowienie k.140./, które co sam powołał nie podlegało zaskarżeniu zażaleniem. Kontrola przez sąd drugiej instancji prawidłowości orzeczenia, które nie podlega zaskarżeniu w drodze zażalenia jest dopuszczalna, o czym mowa w art.380 k.p.c., jednakże warunkiem takiej kontroli niezaskarżalnego postanowienia, które miało wpływ na wynik sprawy, jest zamieszczenie stosownego wniosku w środku odwoławczym skierowanym przeciwko postanowieniu podlegającemu zaskarżeniu zażaleniem. Gdy w sprawie występuje profesjonalny pełnomocnik wniosek taki powinien być jednoznacznie sformułowany, gdyż nie ma podstaw do przypisywania pismom przez niego wnoszonym treści wprost w nich niewyrażonych. Takie stanowisko jest zgodne w orzecznictwie Sądu Najwyższego /por. między innymi postanowienie z dnia 8 stycznia 2014 r., II UZ 63/13 LEX nr 1418894 , postanowienie z dnia 7 listopada 2006 r., I CZ 53/06, LEX nr 846607/. Niniejsze zażalenie wniosku takiego nie zawierało, jakkolwiek nie ta okoliczność była w sprawie niniejszej decydująca. Możliwość rozpoznania na podstawie art.380 k.p.c. również tych postanowień, które nie podlegały odrębnemu zaskarżeniu w drodze zażalenia dotyczy przypadku, gdy przedmiotem rozpoznania sądu drugiej instancji jest orzeczenie kończące postępowanie w sprawie. Zarządzenie przewodniczącego o wymiarze opłaty od apelacji i wzywające do jej uiszczenia nie jest orzeczeniem kończącym postępowanie w sprawie. Sąd drugiej instancji rozpoznając zażalenie na takie zarządzenie nie rozpoznaje prawidłowości postanowienia odrzucającego wniosek o zwolnienie od opłaty od apelacji na podstawie art.107 ust.2 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Z uwagi na to, że w zaskarżonym zarządzeniu o wezwaniu do uiszczenia opłaty od apelacji nieprawidłowo określona została jej kwota, gdyż przy uwzględnieniu uiszczonych 500 zł. /k.147/ wynosi ona 3.230 zł. a nie 3.250 zł., Sąd Okręgowy na mocy art.386§1 w związku z art.397§2 k.p.c. zmienił odpowiednio zaskarżone zarządzenie. W pozostałej części zażalenie na mocy art.385 w związku z art.397§2 i 398 k.p.c. oddalił jako bezzasadne.

/J. K./ /I. K./ /M. K./